

NA ÚVOD

Milí čtenáři, ještě dnes, kdy píšu své úvodní slovo do květnového čísla našeho Zálesí, padá za okny sníh. Vločky se hrdě nesou vzduchem, přestože se na zemi již dlouho neudrží. Člověk si až zoufá, jak se „paní zimě“ letos nechce ustoupit jaru.

Hlavní téma květnového čísla se bude tentokrát ubírat cestou jednoho z největších darů přírody. Kdo by neznal tolik lahodný a zároveň léčivý med. Vděčíme za něj právě včelkám medonosným. Nadšeně a rádi vám přiblížíme práci, tradice a trochu z té historie včelařského spolku na Humpolecku. Opožděný příchod jara si díky tomu příjemně osladíme.

Rubrika Rok osobností v květnu vzpomene jméno světového významu – a to skladatele a dirigenta Gustava Mahlera. Okénko rubriky Aktuálně z muzea nabídne pozvánku na výstavu zdejších malířů a připravovanou expedici do středověku. S Městskou knihovnou v Humpolci budeme slavit velkolepých 100 let od jejího založení. Také je nutné připomenout znovuotevření knihovny po pandemické odmlce.

V posledním jarním měsíci nesmíme zapomenout na naše maminky. Tento celosvětově oslavovaný svátek připadá každoročně na druhou květnovou neděli.

Přeji vám, vážení čtenáři, květnatý a sluncem zalitý měsíc vrcholícího jara. S vírou, že se již brzy budeme moci na-dechnout i vydechnout bez zakrytých úst. Vždyť i úsměv léčí a pod roušku se nám už dlouho těžko představuje.

Tak úsměv prosím a slunce i jaro v duši.

Zuzana Holčíková

OBSAH

Včelaři Humpolec	2,3
100 let čteme	4,5
Výročí a pozvání do knihovny	6,7
Exponát měsíce	8
Aktuálně z muzea	
Výstava a expedice do středověku	9
Rok osobností:	
Gustav Mahler	10,11
Ohlédnutí do historie:	
Střípky z dějin Humpolecka	12
Co se psalo v Zálesí před 90 lety	13,14
Z humpoleckého průvodce historií	15-19
100 let Církve	20
Divoké lahůdky přírody	21,22
Aktuálně:	
Skautské středisko Orlik	23,24
Z činnosti dobrovolných hasičů	25
Společenské dění:	
ZUŠ Gustava Mahlera	26
EDUpoint Humpolec	27
Hejtman pro Vysočinu	28
Sport:	
Stolní tenis	29
Z rodinné a společenské kroniky	30

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj na měsíc květen 2021

ročník 58, vydalo Městské kulturní a informační středisko v Humpolci, Havlíčkovo náměstí 91.

Redaktorka: Zuzana Holčíková

Redakční rada: Marcela Kubičková, Zuzana Holčíková, Mgr. Aneta Slavíková, Ludmila Trnková, Dagmar Kluchová, Linda Sýkorová
Sazba: Michal Novák

Kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz,

tel: 607 782 415

Květnové vydání měsíčníku Zálesí vychází

30. dubna 2021.

Uzávěrka materiálů pro červnové vydání je

15. května 2021.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou správnost příspěvků ručí autoři a za uskutečnění plánovaných programů ručí pořadatelé. Názory v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat s názory redakce. Měsíčník vychází nákladem 600 kusů pod registračním číslem Okresního úřadu v Pelhřimově MK ČRE11389.

Tisk: MHA, s.r.o., Školní 511, Humpolec.

Cena výtisku: 20 Kč.

MED PŘIPRAVUJE PŘÍRODA. NÁDOBOU JE KVĚT, KUCHARČKOU VĚLA A OHNĚM SLUNCE.

Podobných včelařských moudrostí najdeme v posledním almanachu, vydaném v roce 2017 u příležitosti 110. výročí založení Včelařského spolku pro Humpolec a okolí, hned několik. A jedno je inspirativnější a pravdivější než druhé.

Poslední almanach z roku 2017, zaznamenávající rok po roce průběh důležitých událostí posledního desetiletí, obdržím osobně, a jedna z prvních vět stávajícího předsedy Josefa Zemana v našem milém rozhovoru je směřována právě k pomalu se rozbíhajícímu jaru, což trápí nejednoho včelaře široko daleko. „Nejen my, ale i včelky se už nemohou dočkat rozkvetlých luk a opravdu jarních teplot,“ říká trochu zarmouceně a přitom mi otvírá dveře do dvora, kde uvidím dosud nepoznané. Po travnaté části dvora jsou rozmístěny úly různých velikostí, stáří i původu. Jsou tu dokonce malované úly z roku 1928 ze Zakarpatské Ukrajiny. V průchozí místnosti ve vnitřních prostorách muzea žasnou nad tvarem a precizností dřevěných až pohádkově připomínajících úlů. Na každém z nich je na přední straně vyobrazeno jedno roční období, a jsou postaveny vedle sebe tak, jak jdou jednotlivá období za sebou.

V samotném centru Humpolce

V samotném centru Humpolce, v ulici Dolní náměstí čp. 254, narazíme na všem dobře známý Dům včelařů ZO ČSV Humpolec z.s. Za jeho dveřmi a dál se však nachází mnohem větší pozoruhodnost. V jubilejním roce 100. výročí organizovaného včelaření na Humpolecku byla krom běžných povinností včelařů a členů spolku zrenovována budova bývalého skladu za domem na vnitřní a přilehlý dvůr na venkovní expozici. Za přispění a podpory města se tak otevřely dveře do historie, aktivit a celoroční práce včelařů na Humpolecku. Členové spolku se mohou pyšnit vlastním skanzenem i přehlídkou v minulosti používaných pomůcek, dřevěných a plechových medometů i stále využívaných úlů. Nalevo od vchodových dveří do hlavní síně spatříme na zdi fotogra-

fie současných a zakládajících členů. Stůl uprostřed je obložen medovými perníčky, jiný stůl zase všemi možnými výrobky z medu a vosku. Také zde nalezneme písemnosti dokladující historii včelařského sdružení od počátku

k dnešku a knihu návštěv, jejíž poslední, prolistované stránky se kvůli nastalé pandemické situaci v celé zemi zdají být skoro nepopsané.

První letní měsíc roku 1907

Vznik organizovaného včelaření se datuje do roku 1907, kdy se konala ustavující valná hromada budoucích zástupců včelařského spolku. 16. dne měsíce června se tehdy sešlo a přihlásilo, s údajů vyplývajících v přihlašovací listině, celkem 46 zakládajících členů. Což byl pro začátek slibný počet. Již v úvodu bylo proneseno, že bude záležet na práci každého člena jednotlivě, ale zároveň se ozvalo zvučné heslo: „*Spojenými silami ku rozvoji včelařství a českého zvláště.*“ Pro připomínku zde ještě uvádíme, že ono první shromáždění se konalo v budově Měšťanské školy dívčí, tj. v dnešní budově Muzea dr. Aleše Hrdličky. A stalo se tak za velkého přičinění Jana Hromádky, učitele z Mladých Bříšť, který tehdy vypracoval provolání pro včelaře na Humpolecku a okolí, ve kterém byly uvedeny důvody pro zřízení takové organizace a tyto pak kolovaly díky horlivosti a nadšení ostatních včelařů po celém humpoleckém okrese.

Činnost spolku se stala od samého počátku velmi aktivní organizací a již v roce 1908 na

valné hromadě propaguje včelařství sám Jan Hromádko slovy takto (cituji jen část): „..., *ba jsou četní jednotlivci, kdo mají včelaře za podivína, kuriozitu. ...Ti neví, co je čistá radost, nepochopí lásku, která včelaře poutá k jeho včelám.*“

Nejen v Humpolci se včelaří

I okolní vesnice se staly spolu se svými včelstvy nedílnou součástí organizovaného včelaření po celá desetiletí. Jmenujme alespoň některé: obec Senožaty, Plačkov, Jiříce, Světlice, Hněvkovice nebo Staré Bříště. Z dat mi poskytnutých vyplývá, že k poslednímu únoru 2021 čítal spolek včelařů v Humpolci a okolí na 164 členů. Převaha mužů je značná, ale jiná překvapující zajímavost je, že věkové zastoupení se více posunulo ke střední věkové hranici.

Účast na soutěži Zlatá včela

Už sám název napovídá, že se jedná o soutěž včelařských kroužků, která umožňuje mladým včelařikům porovnat teoretické znalosti a praktické dovednosti. Nelze pak nezmínit jméno Vojtěcha Zacha, který se výborně umístil v krajských kolech soutěže v letech 2014 a 2015 a probojoval se do kola celostátního, kde úspěšně reprezentoval včelařský kroužek z Humpolce.

Výborně se vyznamenali také členové senožatského kroužku pod zkušeným vedením Josefa Zemana a Jiřího Pohana. Uvádíme proto hrdě další jména, jež zazněla na celostátních kolech soutěže Zlatá včela – Lukáš Paulík (v r. 2017), Bára Dvořáková (v letech 2018, 2019) a Jan Buřil (taktéž v r. 2018).

Poslední roky včelaření na Humpolecku a covidová přestávka

Od svého otevření v roce 2007 se těší skanzen vysoké návštěvnosti z řad zájemců o včelaření, turistů, rodin s dětmi, studentů, žákovských skupin škol a školek nebo jiných zájmových kroužků, které sem rádi opakovaně zavítají. V roce 2017 na sebe chtěli více upozornit, a tak se rozhodli na konci léta uspořádat větší akci ve stylu „otevřených dveří“.

A dveře se u nich opravdu netrhly. Nechybělo občerstvení, pravidelné prohlídky, prezentace medu, hry a soutěže pro děti. Zvažovali, zda i v následujících letech takovou akci nezapakovat, avšak bylo nutné se pustit do plánovaných oprav skanzenu – položení nové střešní krytiny, vybudování pergoly a zlepšení hygienických podmínek pro komfort jejich i návštěvníků.

Další plánované akce přerušila covidová pandemie a s ní spojené přísné vládní restrikce. Společná práce, setkávání, schůze, tradiční včelařské závody, účast na soutěžích a přednáškách byly dlouhé měsíce zakázány,

a jsou stále ve větších počtech omezeny. Ani práce včelaře není však prací jednočlennou. Včelaři a jejich včelstva tvoří spolek, pomáhají si vzájemně, plní svá poslání, vytváří společné cíle a úsilí. Pod tím vším si můžeme představit vůbec ne jednoduchou, ale zato krásnou práci včelařů a včelstev, která do našich domovů přináší tekuté zlato přímo z přírody.

„Podle vzhledu nekup ani kapku medu. Oči šidí, jazyk vidí,“ – praví jedno staré arménské přísloví na závěr.

Zuzana Holčíková

Almanach: 100 let organizovaného včelaření na Humpolecku, 1907-2007; 1. vydání, r. 2007

PRVNÍ KNIHOVNÍCI A DEN ZALOŽENÍ VEŘEJNÉ KNIHOVNY V HUMPOLCI

V kronice města Humpolec z roku 1921 se o začátku fungování dnešní městské knihovny můžete dočíst: „**Dne 7. 5. 1921 byla v Humpolci otevřena a veřejnosti odevzdána Veřejná knihovna a čítárna Komenského.** Nachází se v prozatímních místnostech Tkalcovské školy a otevřena je zatím toliko půjčovna knih, čítárna pro nedostatek místností zatím otevřena nebyla. Půjčuje se jednou týdně – v sobotu – od 4 do 7 hodin. Knihovníkem byl zvolen učitel Vincenc Kameš, rodilý v r. 1866 v Senožatech... Největší díl knihovny darován byl bývalou Měšťanskou Besedou v Humpolci a veškerými jinými spolky – Vzdělávacím sborem města Humpolce, Akademickým spolkem Havlíček aj.“

Učitel Vincenc Kameš se narodil 4. ledna 1866. Třicet čtyři let vyučoval na chlapecké škole v Humpolci. Zemřel v roce 1951. Kameš byl knihovníkem už jako člen Měšťanské besedy. Později mu i z tohoto důvodu bylo svěřeno vedení veřejné knihovny. Tuto funkci zastával přes dvacet let.

Po učiteli Vincenci Kamešovi se knihovnicí stala pedagožka, redaktorka Zálesí, politička a matka překladatele, básníka a spisovatele Jana Zábrany – **Jiřina Zábranová**. Rodina Zábranova se do Humpolce přestěhovala ve čtyřicátých letech minulého století. Paní Zábranová už v té době vypomáhala tehdy už šestasedmdesátiletému knihovníkovi. Na své působení v knihovně vzpomíná ve své knize „Ohlédnutí“.

„První rok protektorátu jsme ještě bydleli u Sládků. Do Vosmíkovy ulice čp. 900, do vlastní chalupy, jsme se stěhovali 13. září 1940. Chalupa byla hotova, ale zahrada nikde, práce, kam se kdo podíval, plno. **Já tehdy chodila zdarma pomáhat panu Kamešovi do městské knihovny, a protože jsem neučila a Kameš už toho nechával, byla**

jsem jmenována knihovnicí.“ (Zábranová, str. 161)

Válečná léta v knihovně připomíná zápis z roku 1944: „Tehdy jsem už dělala knihovnicí v městské knihovně v Humpolci. Přicházely tam seznamy knih, které se smějí půjčovat. Knihy se musely ukládat do beden, vyrazovaly se, ale spolehlivým se půjčovalo z podpultu. Tehdy nejvíc Šolochovova Rozrušená země, 40 000 proti Arktidě a desítky dalších knih. Vzadu v knihovně stál regál s německými, právě vydávanými, ale u nás už zaprášenými knihami včetně Vůdcova díla Mein Kampf. Knihovna byla na rohu Hradské ulice v bývalé obecné škole.“ [...] Tehdy se objevili ve výpůjční době v knihovně dva slušně vypadající pánové. Když měli přijít na řadu, odstoupili do rohu a vůbec nepromluvili. Všechny nás to znervózňovalo. (Byly tam se mnou stará paní Vacková a její dcera Vilemínka, kdysi na měšťtance má spolužačka, při vypůjčování chodil vypomáhat i pan kolega Strádal, neboť jsme měli značně rozsáhlé dětské oddělení). Po chvíli, když se nával trochu uvolnil, šla jsem rovnou k těm dvěma a přímo se zeptala, co si přejí – s duší jako v kleštích, že nás někdo udal a oni jdou pro někoho z nás. Začali německy, velmi krásnou, zřetelnou výslovností a omlouvali se, že v takovém návalu obtěžují, ale jejich domácí – byl to humpolecký zvěrolékař Prokop – že jim řekl, že tady máme též německou literaturu. Jak si všichni z nás oddychli, když viděli, že jdu pro německé knihy, které stály téměř netknuty v zadním regálu. Ti dva však byli s výběrem brzo hotovi. „Tohle my číst nechceme a nebudeme, toho my se štítíme. My myslili, normální, skutečnou literaturu, i když to třeba nebudou zrovna klasici.“ Zvedli oči a pátrali v mých, zdali jsem pochopila. Velice dobře jsem pochopila – jeden z nich byl univerzitní profesor z Jeny, druhý středoškolský profesor

jazykář – i čekali na mě do konce půjčování, šli se mnou k nám a vděčně si vypůjčili něco z německých knih, které jsme v knihovně měli... (Zábranová, str. 177; 178)

Jiřina Zábranová se později stala profesionální knihovnicí a složila zkoušky na knihovnickou inspektorku. „*Jako knihovnická inspektorka jsem nastoupila 1. listopadu 1945 [...]. Z učitelství jsem byla sice uvolněna, ale protože v novém školním roce 45/46 nebylo dost češtinářů na gymnáziu, byla jsem přijata od 1. 9. do 4. 12. 1945 jako výpomocná učitelka ... (Zábranová, str. 191)* Ráznost, dobrosrdečnost a upřímnost humpolecké knihovnici rozhodně nechyběly: „... *Tak třeba na schůzi knihovníků, kam jsem – do Ústřední knihovny v Praze – přišla pozdě, protože jsem v Praze netrefila. Usedla jsem hned u dveří a pozorně poslouchala. Probíhalo tam jednání o nějaké „koryto“, kde se dva protivníci a jejich přívrženci zle napadali. Když to trvalo asi čtvrt hodiny a předsedávající to nemohl zvládnout, přihlásila jsem se nasupená s naivním dotazem, jsem – li skutečně dobře na schůzi knihovníků. Na nesmírně galantní ujištění pana předsedy, že ano, řekla jsem do nastalého překvapeného ticha: „Tak pardon, ale já jsem měla obavu, že jsem omylem přišla do shromáždění pavláčových drben!“ A zvedla jsem se*

k odchodu. Nepustili mě, hned se začalo jednat, a zvolili mě do zemské osvětové rady...“ (Zábranová, str. 201)

Politický vývoj v naší zemi po roce 1948 neumožnil Jiřině Zábranové dále pracovat a 8. listopadu 1949 o půl páté ráno byla zatčena. Bylo jí šestačtyřicet let. Manželé Zábranovi se stali politickými vězni. Byli propuštěni v roce 1960 a do Humpolce se již nikdy nevrátili. Jiřina Zábranová – rozená Píchová, zemřela před 47 lety.

V květnu tedy uplyne 100 let, kdy si poprvé humpolečtí čtenáři mohli vypůjčit knížky ve své veřejné knihovně. **Co přát této stoleté instituci? Zejména hodně věrných čtenářů z řad dětí a dospělých.** A aby si humpoleckou knihovnu všichni lépe pamatovali, dostává i svůj název. **Z Městské knihovny v Humpolci stává KNIHOVNA JIŘINY ZÁBRANOVÉ.**

Bc. Zdeňka Komrsová, Knihovna Jiřiny Zábranové

Použitá literatura:

Zálesí - rok 1946-1947. Vlastivědný sborník okresu humpoleckého. 23. díl. ZÁBRANOVÁ, Jiřina. Ohlédnutí. 1. vyd. Praha: Torst, 1994. 342 s. ISBN 80-85639-20-3.

Kronika města Humpolec

Foto Jiřiny Zábranové věnovala do archivu knihovny paní Marie Zábranová

Jiřina Zábranová v roce 1933

Jiřina Zábranová v květnu 1960

Program k oslavám 100. výročí založení humpolecké knihovny

leden—únor

Online příspěvky k historii knihovny

Více na Facebooku knihovny.

březen 2021

Online čtenářská výzva — deset tisíc stránek společně!

Více na Facebooku knihovny.

březen—prosinec

Humpolecké kamínkování

Kreslenými putovními kamínky dáme „světu“ vědět, že Humpolec slaví 100. výročí založení knihovny. Více na webových stránkách, Facebooku a Instagramu knihovny.

pátek 7. května

Den založení veřejné knihovny v Humpolci

Knihovna a její čtenáři v tento den dostanou „narozeninový dárek“. Navštivte knihovnu v otevírací době nebo sledujte on-line příspěvky.

květen—říjen

Knihovna jako ostrov

Literární soutěž k 100. výročí založení knihovny. Patronkou soutěže je spisovatelka, překladatelka a organizátorka Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě PhDr. Markéta Hejkalová. Více o podmínkách soutěže na webu knihovny.

září—prosinec

Letem knihovnickým světem

Projekty a výstava na téma kniha a knihovnictví. Podrobný program bude zveřejněn později. Sledujte webové stránky knihovny.

100 let čteme

www.infohumpolec.cz/knihovna

Rok Karla Havlíčka Borovského v humpolecké knihovně

více na www.infohumpolec.cz/knihovna/

DUBEN 2021: **TAJENKA ŽIVOTA**

On-line čtenářská soutěž připomene život a dílo Karla Havlíčka.

KVĚTEN 2021: **NOVINÁŘ HAVLÍČEK**

On-line připomenutí Karla Havlíčka Borovského jako významného českého žurnalisty.

ČERVEN 2021: **ŽURNALISTA I POLITIK**

On-line příspěvek o politickém působení Karla Havlíčka v Humpolci.

6. 10. 2021: **ODKAZ KARLA HAVLÍČKA**

Povídání s ředitelem Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě Mgr. Michalem Kampem.

20. 10. 2021: **ŽIVOT ZDEŇKY HAVLÍČKOVÉ**

Přednáška prof. PhDr. Mileny Lenderové, CSc. o „dceři národa“.

KHBB 21

ŠICÍ STROJ

Letošní rok je spojen se dvěma důležitými výročími v oblasti oděvního průmyslu. Před 210 lety se narodil Isaac Merritt Singer, jehož nejvýznamnějším počinem bylo získání patentu na zdokonalený šicí stroj a následné založení firmy nesoucí jeho jméno – to se stalo před 170 lety.

Historie šicího stroje se začala psát na konci 18. století, z této doby pochází první patent nerealizovaného stroje. V 1. polovině 19. století byly fungující šicí stroje pracující s jednou nití a řetízovým stehem vyrobeny v Rakousku i Francii (tam jimi byla vybavena manufaktura, ale pracovníci je zničili, protože se obávali o práci). Šití vázaným stehem s dvojí nití se začalo ve 30. letech 19. století, první stroj s tímto principem sestrojil Američan Elias Howe. Jeho stroj dokázal vytvořit 300 stehů za minutu. Přišel rovněž s revolučním řešením, které umožnilo, že se při šití nepřetrhávala nit – začal používat jehlu s otvorem u špičky místo na jejím konci.

Další americký konstruktér, I. M. Singer, Howeův stroj zjednodušil, vylepšil a slavil s ním velký úspěch. Stroj pracoval se svislou jehlou, měl rameno s vrchní hřídelí a ozubené kolečko, které posunovalo látku. Poháněn byl dřevěnou šlapací deskou. Singer se společníky pak rozjel velkovýrobu a podařilo se jim snížit výrobní náklady tak, že mohli své stroje prodávat za pouhých 10 dolarů. (Howe se se Singerem soudil o svůj patent a Singer musel z rozhodnutí soudu Howeovi vyplatit 15 000 dolarů a odvádět podíl z každého prodaného kusu). Šicí stroje se velice rychle začaly vyrábět v různých podobách a k různým účelům – velké pro použití v tovární sériové výrobě a malé stroje pro menší dílny švadlen a krejčích. Díky nízké ceně si je mohly pořízovat i jednotlivé domácnosti. Během 19. století docházelo a stále dochází

k dalším úpravám a vylepšením strojů, v roce 1889 byl např. na trh uveden stroj na elektrický pohon. Firma Singer funguje dodnes a stala se jednou z prvních nadnárodních společností.

V Čechách a na Moravě vzniklo ve 20. století několik firem na výrobu šicích strojů, jejichž pracovníci si přinesli poznatky o výrobě strojů z vídeňských továren. Nejstarší český podnik byl založen v Soběslavi pod názvem „Lada“, později se začaly vyrábět „Minervy“ v Boskovicích nebo „Zety“ v Brně. Šicí stroje nesporně přispěly k masové výrobě oblečení a zpracování látek či kůže.

Isaac Merritt Singer (1811-1875) byl americký vynálezce, podnikatel a herec německo-židovského původu. V mládí si několik let přivydělával herectvím pod jménem Merritt – založil i společnost, kde hrál spolu s jednou ze svých milenek a pozdějších manželek. Byl pětkrát ženatý a vystřídal několik milenek (jeho druhá žena ho obvinila z bigamie, kvůli čemuž byl vzat do vazby), zplodil s nimi nejméně 24 dětí. Se třetí manželkou odcestoval do Evropy, kde zakládal továrny na šicí stroje. Zemřel v Anglii ve věku 63 let ve svém, na zakázku vystavěném, domě s více než 100 pokoji.

*Mgr. Vojtěch Novák,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci*

MUZEUM DR. ALEŠE HRDLIČKY V HUMPOLCI VÁS ZVE NA VÝSTAVU:

Výstavní sál na Dolním náměstí

Expedice středověk

18. 5. – 30. 9. 2021

Na interaktivní výstavě, která přenese návštěvníky do období středověku, se dozvíte řadu zajímavostí z tohoto historického období. Na vlastní kůži si budete moci vyzkoušet, jak se žilo na hradě i na bitevním poli. Nejen pro malé budou k dispozici repliky dobových oděvů, náradí a náčiní, pomůcek útrpného práva a mnohé další. Na zájemce o válečnou tematiku čeká kolekce zbroje a zbraní, ale také maketa koně k vyzkoušení role válečného jezdce či fragment husitské vozové hradby.

Výstava je zapůjčena z Dětského muzea Moravského zemského muzea v Brně a doplněna bude množstvím sbírkových předmětů Muzea dr. A. Hrdličky.

Výstavní sál na Horním náměstí

Výstava obrazů z depozitářů

1. 5. – 27. 5. 2021

Jak jsme již informovali v dubnovém vydání Zálesí, máme pro vás připravenou výstavu malířů z Humpolecka, kteří v letošním roce slaví kulaté nebo polokulaté výročí narození: St. Doležal, J. Hoyer, J. Kopáč, A. Mandler, St. Příhoda, Fr. Škrabánek, B. Vašák.

Pokud se uvolní opatření, můžete se na výstavu přijít podívat až do 27. května. Stále je k vidění na webu a fb muzea.

Výzva

Malujete si pro radost, tvoříte z keramiky, dřeva nebo jiných materiálů? Pak se přihlaste do Muzea dr. A. Hrdličky na Horním náměstí. Na měsíc červenec zde chystáme výstavu amatérských výtvarníků a rádi vaši tvorbu ukážeme veřejnosti.

Neváhejte, kapacita výstavního sálu je omezená!

Kontakt: e-mail: muzeum@infohumpolec.cz • tel.: 565 532 115

Humpolec nezapomíná

František Vondráček	1931	90 LET *
Petr Adamec	1941	80 LET *
Jan Sluníčko	1816 - 1894	205 LET *
Karel Havlíček Borovský	1821 - 1856	200 LET * A 165 LET †
Emerich Dítě	1841 - 1913	180 LET *
Františka Jindráčková	1859 - 1936	85 LET †
Gustav Mahler	1860 - 1911	110 LET †
Stanislav Doležal	1886 - 1945	135 LET *
František Fiala (Ferenc Futurista)	1891 - 1947	130 LET *
Vincenc Makovský	1900 - 1966	55 LET †
Milan Knobloch	1921 - 2020	100 LET *
Jiří Rychetský	1926 - 2012	95 LET *
Jan Zábřana	1931 - 1984	90 LET *
Petr Hrach	1941 - 2020	80 LET *
Ivan Martin Jirous	1944 - 2011	10 LET †

.....
Seriál medailonků k připomenutí těchto i dalších výročí připravuje měsíčník Zálesí.
.....

Znáte další významné osobnosti spjaté
s Humpolcem, jejichž kulaté
nebo půlkulaté výročí
* či † si letos připomínáme?
Napište nám
na mluvci@mesto-humpolec.cz.

V KVĚTNU PŘIPOMENEME JMÉNO:

GUSTAV MAHLER

V květnu letošního roku si připomínáme 110. výročí úmrtí významného světového dirigenta a skladatele Gustava Mahlera.

Narodil se 7. července 1860 v Kalištích u Humpolce v židovské rodině. Do Kališť se rodina přestěhovala z Lipnice nad Sázavou po narození Gustava otce Bernarda. Zde si pronajali vinopalnu a zabývali se podomním obchodem. Bernard se oženil s Marií Hermanovou z Ledče nad Sázavou a zakoupili si hostinec č.p. 9. Zde se jako druhorozený syn narodil Gustav. Celkem měli 14 dětí, ale jen 6 dětí se dožilo dospělosti. Když byl v říjnu roku 1860 vydán císařský manifest o volném stěhování židovských rodin, odstěhovali se Mahlerovi do Jihlavy, kde provozovali hokynářství a později též pohostinství.

Malý Gustav trávil v hostinci hodně času a seznamoval se tu s českými písněmi potulných muzikantů, poslouchal vojenské trubače z kasáren a to vše se později projevilo v jeho hudební tvorbě. Již v pěti letech uměl hrát na tahací harmoniku a v deseti letech poprvé koncertoval v jihlavském městském divadle. Po ukončení obecné školy studoval Mahler na jihlavském gymnáziu. V Jihlavě žil do svých patnácti let, pak odchází studovat hudbu na konzervatoř do Vídně, kam byl pro svůj výjimečný talent přijat bez zkoušek.

Po ukončení studia vyučoval hru na klavír ve vídeňských rodinách. První angažmá dostal v roce 1880 v Bad Hall v Horních Rakousích jako kapelník malého letního lázeňského divadla. Dirigoval operety a hudbu k fraškám a staral se o každodenní provoz orchestru. Poté během 10 let působil v různých místech Evropy (Lublaň, Olomouc, Kassel, Praha, Lipsko, Budapešť) jako dirigent tamních divadelních orchestrů. V Budapešti roku 1889 dirigoval premiéru své První symfonie.

Významné bylo Mahlerovo působení v Hamburku (1891-1897), kde nastudoval Smetanovy opery Prodanou nevěstu, Hubičku a Dvě vdovy. K jeho nejbližším přátelům patřil skladatel

J. B. Foerster, který působil v Hamburku jako novinář a učitel. Jeho žena Berta Foersterová byla sopranistkou Mahlerova hamburského operního souboru. Mahler ji později angažoval do Dvorní opery ve Vídni, jejímž ředitelem se stal ve svých 37 letech v roce 1897. Podmínkou pro tuto funkci však bylo, aby se vzdal židovské víry a přestoupil na katolickou. Ředitelem Dvorní opery se stal na doživotí a měl neomezenou moc. Za svého působení

ve Vídni procestoval Mahler jako dirigent většinu zemí Evropy a dirigoval všechna známá hudební tělesa. Říkal o sobě, že je prázdninový skladatel. Nedaleko svého sídla si nechal uprostřed přírody postavit malý altánek, kde měl naprostý klid, nikoho k sobě nepustil a během divadelních prázdnin tam komponoval. V roce 1902 se oženil s krásnou dcerou vídeňského malíře Almomu Schindlerovou, která byla o 20 let mladší. Narodily se jim dvě dcery – Marie Anna a Anna Justina.

Prvorozená dcera v pěti letech zemřela na spálu. Druhá dcera Anna Justina (sochařka) zemřela v roce 1988.

Po smrti své dcery se nešťastný Mahler zhroutil a začala se projevovat vrozená srdeční vada zděděná po matce. V té době Mahler dostal nabídku z New Yorku, aby převzal jako šéfdirigent scénu Metropolitan opery. A tak v roce 1907 odjíždí s rodinou do Ameriky.

Na jaře 1911 těžce nemocný Mahler opustil Ameriku a vrací se do Vídně, kde 18. května ve věku 51 let zemřel. Byl pochován na hřbitově v Grinzingu vedle své dcery.

Během svého života nezažil jako skladatel významného úspěchu, snad proto, že jeho hudba je velmi pesimistická. Složil deset symfonií (poslední nedokončil) a velké množství písní se sólovými nástroji či s orchestrem. Jako skladatel začal být oceňován až po smrti a v současné době se řadí mezi nejvýznamnější skladatele.

Dagmar Kluchová,

Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

VĚROSLAV ŠKRABÁNEK – NADĚJNÝ MALÍŘ PODRUHÉ.

V roce 2018, v seriálu o výročích významných osobností na Humpolecku a památkách na ně, byl v květnovém čísle připomenut i nadějný, ale předčasně zemřelý, malíř Věroslav Škrabánek (1928-1963), syn známějšího Františka Škrabánka.

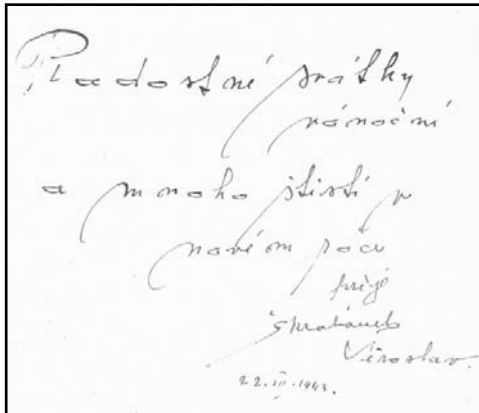
Tehdy jsme si vedle rukopisu otce Františka, ve kterém informoval také o zemřelém Věroslavu, ukázali i obraz krajiny – velmi rané Věroslavovo dílo. Do té doby se všeobecně uvádělo, že jeho dochované práce pocházejí až z poloviny 50. let 20. století. Předložený obraz však byl již z roku 1946.

Dnes si představíme další Věroslavovu práci. Jedná se o práci drobnou, ale ještě starší, než výše zmiňovaný obraz.

V minulém čísle Zálesí v tomto seriálu jsme si představili starou píseň „Káča a Honza“ s tím, že se jedná o rukopis humpoleckého zasilatele Karla Kociana (1853-1931) a pochází z jeho pozůstalosti, respektive z pozůstalosti po jeho dceři Boženě provdané Ferbasové (nar. 1892). Ve stejné pozůstalosti byla objevena i novoročenka z roku 1943 s perokresbou vánočního motivu a podpisem Věroslava Škrabánka. Taktéž samotný text přání uvnitř byl psán a podepsán Škrabánkem dne 22. prosince 1943.

Závěrem lze konstatovat, že zde máme drobné dílko Věroslava Škrabánka, které vytvořil ve svých patnácti a půl letech.

Vladimír Staněk

Obr.: Novoročenka Věroslava Škrabánka z roku 1943 s datem 22. prosince“.

Potřetí v řadě se na tomto místě vracíme k osobnosti Antonína Tomíčka, tentokrát opět coby studenta německobrodského gymnázia. Jeho líčení studentského života v době před 140 lety je jistě zajímavé a ojedinelé.

Studentský výlet

K tradici patřil také každoroční *studentský výlet* do petrkovských lázní. Každá třída se svým praporem a praporečkem, ozdobeným šerpou a růžemi, darem brodských slečen, vyrukovala na náměstí k prohlídce před purkmistra, městskou radu a státní úřednictvo. Velení výletu za mne míval profesor Jos. Novák, který den před tím cvičival studenty v pochodu a obratech. Celé město bylo vzhůru a když na pokyn ředitele zazněla hudba a studentstvo dalo se do pochodu, valily se zástupy Dolní ulicí. Kdo nutně nemusil, doma nezůstal a většina Německobrodských byla toho dne v petrkovských lázních. Cestou se hudba střídala se zpěvem. Studenti se hráli vždy nějakou veselohru a hráli také ženské úlohy v ženských šatech, a přihodila-li se nějaká „toiletní chyba“, vzbuzovala bouřlivý smích. Zpívali se také kuplety. Pamatuji, jak refrén jednoho za chvíli zpívali všichni: „Lepší než do Ameriky, Filadelfie, Bostonu, raději bych jel bez okliky k přemilému Berounu. – Chrudim, Čáslav, také Písek, milé jsou mi jak můj kraj, ba i každá z malých vísek – Praha však to můj je ráj.“ – A když, my primáni, rozloženi u lázní na kupkách sena s nadšením jsme zapěli: „Nechci, nebudu se ženiti, raději svobodným chci zůstatí,“ provázela naši improvizovanou produkci salva smíchu. Za ty, kteří by snad neměli „na posilněnou“ peněz, nějaký ten páreček s rohlíkem, máslo s chlebem a jednu, dvě sklenice piva, někdo platil, aby i oni se mohli bezstarostně účastniti všeobecného veselí. Tuto útratu ohlašoval někdo

z třídy panu řediteli Ledvinkovi. – A když se stmívalo a bylo by se to nejlépe tančilo, muselo se jít zase ke Brodu. Pan Plzák uvítal nás na Dolní ulici ohňostrojem. A celý rok se vzpomínalo a celý rok se všichni těšili na příští studentský výlet.

Studentské byty

Studentské byty v Něm. Brodě bývaly za 10 zlatých bez prádla. „Baroni“ od Čáslavě a Kolína platívali až 16 zlatých. Ale to měli v neděli čtvrtku husy k obědu a k večeri pivo. „Odpovědný dozorce“ býval skoro tátou. Paní bytná tu svou studentskou chasu chránila a bránila jako kvočna kuřata. Těm novým s hrdostí vypravovala, kteří a jací páni u ní bydleli, a časem také, co se kdy v bytě „šustlo“ a pánům přitrefilo. Studentské byty bývaly hromadné, pro více studentů. Zřídka kde ze studentů žili. Měli je více pro radost, potěšení, ze staré tradice, někdy také pro zlost, když to nešlo dobře ve škole. Ve škole to „brali“ dosti ostře, hlavně v první třídě. Nás bylo zapsáno do primy k sedmdesáti a zbylo do sekundy jen 44. A obyčejně v primě třetina zapsaných zanechala studií pro nedostatečný prospěch. Po takovém „prosévání“ v nižších třídách, propadával ve vyšších málokdo. Jen ten, kdo příliš „zlaďačil“. Na bytě byli studenti členy rodiny. Sdíleli s ní její radosti i žalosti. Na svůj studentský byt vzpomíná každý rád. Zanechal tam svoje nejkrásnější mládí, mnoho svých nadějí a kousek svého „já“. V některých bytech bývaly schůzky zvláště oblíbené. Bývala tam domácí divadla, čtlo se tam a debatovalo, bylo tam milo a útulně.

Vzpomínám na studentský byt u pekaře Holíka, jehož syn byl jaksi vůdcem velké části studentstva. Žel, že zemřel již jako právník. Dílna bodrého koláře Pecna byla shromaždištěm studentů „z latinské čtvrti“. Také v mém bytě u paní Slabé hrávalo se divadlo a byly časté, skoro denní schůzky. A bylo takových bytů více.

Kde Tomíček bydlil

Moje studentské byty v Něm. Brodě byly čtyři. Ve všech byl jsem jako doma. Měnil jsem je nerad. Všude měl jsem mimo nocleh a snídaně jen dva obědy v týdnu, ve středu a v neděli. A když jsem se odstěhoval jinam, zbyl mi v starém bytě oběd v týdnu jeden, ale bezplatný.

Prvně bydlil jsem u paní Štrausové v Horní ulici čp. 2. Dobrá, staříčká paní měla mne ráda, ale již v máji zemřela. V bytě jsem zůstal u vdané dcery paní Adamové ještě druhý rok. Paní Adamová čtla pilně knihy z knihovny Řemeslnické besedy a já s ní. Když umřela paní Štrausová, dočítal jsem v noci při rozžaté svíčke za její hlavou na rakvi rozečtenou knihu. A byl jsem při tom přistižen a velmi vyhubován. A jen to, že jsem se u mrtvé maminky nebál, sám v noci u ní seděl, bylo příčinou, že to nebylo ještě horší. Ale mně se zdálo, že se na mne usmívá, jako za živa, a že mi z toho světla, určeného pro ni, přeje potěšení, abych ho užil společně. Prvý rok bydlil jsem v bytě sám, druhý rok měl jsem tři spolubydlící. Má jedno i druhé své výhody i nevýhody. Ale lépe je bydliti sám.

Třetím rokem bydlil jsem u Němečků v Dolní ulici, čp. 100, kde mi půjčili postel. Tam byl zase jiný svět. Pan Němeček, starý pán, kdysi obchodník s plátnem, prodával posud doma, ale již málo.

Dříve vyjížděl do vesnic. Byl ve výboru literátského sboru, chodil denně do kostela ráno i odpoledne. Večer jsem se musil u postele kleče pomodlit. Ráno jsem měl modlení odpuštěno, ale před obědem ne. Paní bytná, staříčká a suchoučká, dobrá duše, zemřela zjara r. 1881. A také ji vynášel jsem z domu v rakvi.

O prázdninách r. 1881 stěhoval jsem se do třetího bytu k paní Slabé, v Rozkošské ulici čp. 75. Měl jsem býti instruktorem nynějšího profesora theologie Dr. Jos. Slabého. Zde jsme byli ve velké světnici sami a svými pány. Druhý rok bydleli s námi Klepetko a Nápravník, spolužák dr. Semeráda, státního sekretáře. Bylo mi tu velmi dobře. Zde se shromažďovalo u nás mnoho studentstva, hrálo se zde divadlo, měl zde sídlo studentský čtenářský spolek a psaný časopis třídy „Jitřenka“. A s málem, tuze s málem jsme žili a byli veselí. Toliko Nápravník, úplný sirotek, byl ze zámožné přibyslavské rodiny.

Po dvouletém pobytu u paní Slabé stěhoval jsem se opět jako informátor primána za město do Šimánkova mlýna v Hamřích, do posledního studentského bytu německobrodského za starých podmínek: byt, snídaně a dva obědy týdně, ve středu a v neděli. Ve mlýně na tři složení bylo stále živo. Den, dva dni si čekal mleč na mletí a dlouhou chvíli zaháněly karty. Hrál se nejvíce „ferbl“. Až sem docházela četnická hlídka, ostatek s knížkou a zprávy pro četníka obstarával „prašek“. V provrtané bedně bylo stále dosti úhořů. Pivo si koupili mleči sami. I četník se tu řádně pobavil u ferbla, najedl, napil a vyspal a „utrmácený“ se vracel domů. Na mne zbývalo k večeri také něco. Mlynář neměl dětí a tak „na něco nekoukal“ a neškrblil.

Jaroslav Machotka

PROCHÁZKA PO HUMPOLECKÉ ZICHPILI

ZICHPILSKÁ STAVENÍ V PRVNÍ POLOVINĚ 19. STOLETÍ A JEJICH VLASTNÍCI

Nejzachovalejší podobu zichpilské zástavby si uchovalo stavení **čp. 338**. V roce 1822 ho vlastnil Filip Marek (od roku 1813). Podle dendrologických výzkumů bylo postaveno mezi lety 1790–93. V době císařských otisků je jako vlastník uváděn Matěj Hrdlička, po polovině 19. století byl majitelem Jan Hrdlička. V roce 1882 je uváděna jako vlastník Marie Hrdličková. Adresář z roku 1891 již zmiňuje jako majitele Ferdinanda Medka s manželkou Kristýnou. Roku 1900 vlastní dům rodina Nápravníkova, jmenovitě Adolf a Jan, v adresáři z roku 1914 je pak jako majitelka zmiňována Anna Nápravníková. Ke stejnému roku je k domu zapsána řeznická živnost Adolfa Nápravníka. Pro svou zachovalost do dnešních dnů slouží dům jako skanzen Nápravníkového stavení. Nalevo od tohoto domu leží zahrada patřící ke zděnému rohovému domu **čp. 339** s dvorkem. Nad ním nalezneme

přiléhající dřevěné stavení **čp. 340**. K této zástavbě pak z levé strany přiléhají zděný rohový dům **čp. 353** a dřevěná stavení **čp. 354** a **355**. Tvoří tak společně další z ostrůvků zástavby vrchu Zichpil. Dům **čp. 339** patřil v roce 1822 Janu Hrdličkovi. V době císařských otisků je jako majitel uváděn Lukáš Marek, stejně tak po polovině 19. století. V roce 1882 je v soupisu majitelů zmiňována Marie Vondráčková. V adresáři z roku 1891 je již uveden František Letovský, který je uváděn jako vlastník soupisem z roku 1900 i adresářem z roku 1914. V té době není k domu připsána žádná živnost. V sousedním menším dřevěném stavení **čp. 340** je jako majitel uváděn k roku 1822 Vojtěch Kratochvíl. V době císařských otisků vlastní dům František Kratochvíl, stejně jako po polovině 19. století. Jako majitel je uváděn i v roce 1882, ale adresář z roku 1891 již zmiňuje Silvestra Kratochvíla.

Nápravníkovo stavení čp. 338

stavení čp. 338, vpravo čp. 339, níže čp. 340

Soupis majitelů z roku 1900 uvádí jako majitelku Františku Hořínkovou, která je vlastníkem i dle adresáře z roku 1914. Tehdy je zde zapsána také soustružnická živnost Karla Hořínka.

Nad tímto stavením přes cestu leží další dřevěné stavení **čp. 341** s malou zahrádkou. Vlastníkem tohoto stavení byl v roce 1822 Matouš Bečvář (od roku 1799), později dům vlastnil František Dubský. V době císařských otisků byl majitelem Ludvík Sládek, který stavení držel i po polovině 19. století. V roce 1882 je jako majitel zmiňován Ludvík Sládek s manželkou Marií. Ludvík je uváděn jako majitel i adresářem z roku 1891. Podle spisu o humpoleckých přezdívkách se mu často říkávalo Sládek „barvíř“ na Zichpili. V roce 1900 vlastní dům Josef Vágner, adresář z roku 1914 pak uvádí Jana Prokopa. Živnost tehdy ke stavení připsána nebyla. Napravo přes cestu od tohoto stavení stálo dřevěné stavení **čp. 342**, o něco výše pak

dřevěné stavení čp. 343. K oběma stavením přiléhala zahrada a již zmiňované stavení čp. 334. Majitelem dřevěného stavení čp. 342 byl v roce 1822 Vincenc Hrdlička (od roku 1796), po něm jeho syn Alexandr. V době císařských otisků je jako vlastník zmiňován Josef Hrdlička, stejně tak po polovině 19. století. V roce 1882 je uveden jako majitel Jan Buben, v adresáři z roku 1891 pak Marie Bubnová. Roku 1900 patří stavení Josefě Hruškové, která je uváděna i v adresáři z roku 1914. Tehdy k domu není zapsána žádná živnost. Sousední stavení **čp. 343** vlastnil v roce 1822 Tomáš Průcha (od roku 1799). V době císařských otisků je majitelem uváděn Antonín Krpálek, stejně tak po polovině 19. století. Jeho jméno je pak uvedeno i v soupisu majitelů z roku 1882 a v adresáři z roku 1891. Soupis majitelů k roku 1900 uvádí Annu Krpálkovou, adresář z roku 1914 zas Antonína Krpálka. Živnost zde tehdy zapsána není.

vlevo domek čp. 574, nad ním čp. 342, naproti vpravo dole stavení čp. 341 a nad ním čp. 340

níže pod uličkou stavení čp. 343

Nad tímto stavením přes cestu z pravé strany vidíme dřevěné stavení **čp. 344** sousedící s již zmiňovaným zděným domem čp. 333. I k tomuto domu patřila svažitá zahrada končící u Německobrodské ulice. V roce 1822 je uváděn jako majitel František Hrdlička (od roku 1802). Stejný

majitel je uváděn i v době císařských otisků a po polovině 19. století. V roce 1882 stavení patří Anně Daničkové, která je jako majitelka uváděna i adresářem z roku 1891. V roce 1900 je zmiňován jako vlastník Josef Chmelař. Adresář z roku 1914 pak uvádí majitelku Marii Töpferovou,

kteřá zde má zapsanu sedlářskou živnost. Část jmenovaného stavení byla k vidění ještě v roce 2016 v dezolátním stavu, dnes již nestojí. Nalevo přes dvorek stavení stála další dřevěná stavba **čp. 345**. Opět s přílehlající svažitou zahradou. Vlastníkem toho domu byl v roce 1822 Jan Vondřejš (od roku 1818). V době císařského otisku je jako majitel uváděn Josef Dubřický, ale po polovině 19. století František Vondřejš. V roce 1882 je majitelkou Marie Dubřická. V adresáři z roku 1891 je ale již uváděna Viktorie Ditrichová. V roce 1900 je jako majitel zmiňován Václav Ditrich, v adresáři z roku 1914 opět Viktorie Ditrichová. Tehdy je Václav Ditrich k domu zapsán se soustružnickou živností. Nalevo od tohoto dřevěného stavení byla širší svažitá proluka, která směřovala k Německobrodské ulici. Kousek nad ní bylo rovnoběžně postaveno dřevěné stavení **čp. 346**. Nalevo od stavení se rozkládala menší zahrádka. Jeho majitelem byl k roku 1822 Tomáš Pacovský (od roku 1811). V době císařských

otisků vlastní stavení Václav Dítě, po polovině 19. století Václav Smejkal. K roku 1882 je místo uváděno jako stavební parcela Josefy Vágnerové. V dalších soupisech je číslo popisné uváděno společně se sousedním stavením čp. 347. V adresáři z roku 1914 již uvedeno není. Důvod je nasnadě. Na jeho místě dnes stojí dům čp. 531 zvaný Vyšehrad. Protože stavba na této parcele byla problematická a bylo třeba vyřešit problém se zpevněním svažitého terénu a ochranou níže položené ulice, byla stavba svěřena roku 1885 rodině stavitele Martina. Otakar Martin během jednoho roku stavbu postavil na své náklady. Městská rada mu tehdy vyšla vstříc několika výhodami (například nemusel platit domovní činži). V přízemí domu se nacházel prostor pro obchod a průjezd, dále měl dům dvě patra a stal se tak dominantou této části ulice. Rodina musela dům na počátku 20. století prodat. Roku 1911 jej vlastnil Antonín Tomec, v adresáři z roku 1914 je uváděn Maxmilián Pick,

stavení čp. 346 (spojeno pak se stavením čp. 347) a čp. 348 (spojeno se stavením čp. 349)

obchodník s kůžemi z Chotěboře. Nalevo od Vyšehradu v terénu výše položeném bylo již zmíněné dřevěné stavení **čp. 347** s menší svažitou zahrádkou končící u zahrady domu čp. 346. Toto stavení vlastnil roku 1822 Josef Olišar (od roku 1809). V době císařských otisků je zmiňován jako majitel Josef Dvořák, po polovině 19. století Františka Davidová. Roku 1882 je vlastníkem Julie Hrejsová. Adresář z roku 1891 již uvádí jako společné majitele čp. 346 a 347 Antonína Němce s manželkou Marií. K roku 1900 se jako majitelé uvádí Josef Kryštůfek a Josef Dubřický. Adresář z roku 1914 uvádí jako majitelku Marii Kryštůfkovou. Tehdy jsou ke stavení také zapsány dvě živnosti: soustružnictví Viktora Jandla a punčochářství Josefa Kryštůfka. Nalevo od tohoto domu stálo rozměrnější dřevěné stavení **čp. 348** s dvorem a velkou přiléhající zahradou. Roku 1822 stavení vlastnil Antonín Hrdlička (od roku 1800). V době císařských otisků je uváděn jako majitel Jan Hrdlička, stejně

tak i po polovině 19. století. V roce 1882 je zmiňována již jen stavební parcela ve vlastnictví Františka a Františky Havlíčkových. Později je číslo popisné uváděno společně s čp. 349, v adresáři z roku 1914 uváděno není. Dřevěné stavení **čp. 349** bychom našli na císařském otisku pod stavením čp. 348. Rozlohou bylo přibližně poloviční a přiléhal k němu jen úzký pruh zahrádky a dvůr směrem ke středu Zichpili. V roce 1822 byl majitelem domu Mikuláš Vondrejs (od roku 1802). V době císařských otisků jsou jako vlastníci uváděni jeho dědicové. Po polovině 19. století stavení vlastnil Josef Vondrejs. V roce 1882 je jako majitel uveden Josef Strádal s manželkou Kristýnou. Adresář z roku 1891 zmiňuje v soupisu majitelů Viktorii Herinkovou. Adresář z roku 1914 uvádí jako vlastníka Josefa Sukdoláka, který zde má zapsanu soustružnickou živnost, konkrétně soustružnictví perleti.

(pokračování příště)

Mgr. Zdeněk Škrabánek

v popředí vlevo stavení čp. 374, za ním čp. 349, čp. 347, dále čp. 345.

100 LET CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ

100 LET CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ V HUMPOLCI

Historie Církve československé husitské v Humpolci začíná nedlouho po založení této národní církve, které se uskutečnilo v Praze 8. ledna 1920. Podle historických pramenů vznikla v našem městě na ustavujícím jednání dne 27. května 1921 v sále hostince „Na Lázní“. Je tomu právě 100 let, kdy byla tato církev v našem městě založena. Do čela nového sboru byl zvolen architekt Leo Horník. Ještě téhož roku, v neděli 16. října navštívil Humpolec a vedl zde liturgické společenství patriarcha církve ThDr. Karel Farský. Nová církev to neměla zpočátku v Humpolci jednoduché, neměla prostory ke své činnosti a tak po několik desítek let až do roku 1961

užívala pohostinnosti místního evangelického sboru v jeho Tolerančním kostele. Prvním farářem byl ordinován v roce 1928 Jan Parkán, který byl na konci II. světové

války v březnu 1945 zastřelen nacisty v Lipsku. Humpolecký sbor byl od svého založení velmi aktivní, měl několik odborů a mnoho oddaných členů. Jedním z nich byla básnířka, spisovatelka a ředitelka měšťanské dívčí školy Marie Žlábková. Sbor se neustále rozrůstal a největšího počtu příslušníků dosáhl po II. světové válce, kdy jich měl přes jeden tisíc. V roce 1951 za působení nového faráře Josefa Šoustara odkoupil sbor od židovské náboženské obce v Kolíně zdevastovanou místní synagogu a po deseti letech strastiplných oprav ji v roce 1961 otevřel ke svým účelům. Dnes po několika dalších etapách oprav je synagoga zapsána v seznamu kulturních památek a je otevřena nejen naší církvi, ale i široké veřejnosti. Členové církve vnímají jako obdarování, že se mohou již 60 let shromažďovat v místě nasyceném modlitbami generací židovských obyvatel našeho města, kteří se tu scházeli od roku 1762 k chvále Hospodina. V poslední době přijímáme jako velkou milost, to že bylo v našem sboru pokřtěno několik dětí a věříme v důstojné pokračování odkazu našich předků, kteří věrně sloužili naší milované církvi.

Josef Zmek

OŘEŠÁK KRÁLOVSKÝ NEBOLI OŘEŠÁK VLAŠSKÝ (JUGLANS REGIA)

Vlašskými ořechy se lidé krmí již od pradávna. Archeologické nálezy z oblasti francouzského Périgordu dokazují, že tento divoký plod přírody znali již naši prapředci v dobách neolitu. Dnes si bez vlašáků nedovedeme představit jak českou, tak například středomořskou kuchyni.

Termín *Juglans* pochází z latinského *Jovis glans*, což znamená Jupiterovy ořechy. Divoký ořešák roste přirozeně na Balkánu, kde je pravděpodobně i jeho domovina. Ve středověku se rychle rozšířil do celé Evropy a v 17. století byl zavezen také do Ameriky. Dnes je považován za jednu z nejpěstovanějších dřevin na světě. Pokud budete chtít, aby vám ořešák dobře rostl a plodil, je potřeba mu dát humózní půdu bohatou na vápník. Zároveň má rád vlhčí a světlejší stanoviště. Dokáže se ale prosadit i na stanovištích stinnějších. Je prokázáno, že má fungicidní a baktericidní účinky a odpuzuje hmyz.

Ořešák narůstá do mohutných rozměrů, obvykle 20–25 metrů, někdy ale až 45 metrů a dožívá se kolem 100 let. Divoká forma ořešáku je více vytáhlá a štíhlá s vysokým kmenem a ve výjimečných případech se stáří těchto stromů může pohybovat až ke 300 roků. Začíná plodit v 15-ti letech a ze vzrostlých stromů lze při dobré úrodě sklídit až 50 kg ořechů.

Dřevo ořešáku je velmi kvalitní, těžké, díky tříslovinám trvanlivé a rychle roste. Dobře se s ním pracuje, lze jej opracovávat dlátem, soustružit, ohýbat. Vyrábí se z něj nábytek,

používá se k dýchování, k výrobě některých hudebních nástrojů či pažeb loveckých pušek. Vyrábí se z něj také drobné přívěšky

nebo šperky, ozdobné mísy a svícny. Kůra, listí a nezralé plody ořešáku se používají v přírodním barvířství. Najdeme ho ale i v krémech na opalování, protože látky v něm obsažené reagují s pokožkou tak, že se zbarvuje dožluta až dohněda.

Typ plodu ořešáku je pro mnohé chyták. Někdy bývá označován za peckovici. Přesněji by však měl být označován jako oříšek obalený srostlou, zdužnatělou číškou, která v době zralosti oříšku

zasychá a rozpadá se. Bývá tedy nazýván i pseudopeckovicí.

Na mozek, srdce i duši

Tvar vlašského ořechu napovídá, že velice příznivý vliv má tento plod i na myšlení a mozek, a to díky esenciálním mastným kyselinám, které mají velmi kladný vliv na metabolismus v neuronech. Vysoký obsah nenasycených tuků a vitamínu B1 je zdrojem energie pro buňky srdce i správné funkce srdečního svalu. Lecitin, fosfor a vitamin B6 posilují nervovou soustavu a duševní výkonnost. Obzvláště v zimě a na jaře by tak vlašáky neměly chybět v jídelníčku alespoň 1x do týdne nebo i častěji. Pravidelná konzumace snižuje hladinu cholesterolu v krvi a podporuje tvorbu červených krvinek.

Ořechy jsou sice kalorické, tuky, které obsahují, jsou však velmi prospěšné. Vlašské oříšky pak mezi všemi ostatními vynikají

nejnižším obsahem cukrů. Zajímavostí je složení kvalitních proteinů, které je jiné než u proteinů, které najdeme v obilovinách. Přidáte-li si tedy do müsli z ovesných vloček hrst vlašáků, získáte jídlo obsahující prakticky kompletní sadu bílkovin.

Bohaté zastoupení stopových prvků jako fosfor, draslík, železo, hořčík, vápník, zinek a měď pak z vlašských ořechů dělá potravinu, která má velice příznivý vliv na celý organismus. V neposlední řadě pak i na zvýšení sexuální výkonnosti jak u mužů, tak u žen.

Nezapomínejme na listy

Zdraví prospěšné jsou také listy ořešáku královského. Vývar z nich má skvělé účinky při potížích s trávením, pomáhá proti zácpě a nechutenství, snižuje horečku a pročišťuje krev. Maria Treben uvádí pozitivní vliv při

cukrovce a žloutence. Dionýz Dugas doporučuje při výtoku a pro snížení hladiny cukru v krvi. Výluh se také používá ve formě obkladů nebo koupelí při křivici, zánětech nehtů nebo při hnisavých onemocněních. Pomáhá proti nadměrnému pocení a vypadávání vlasů a funguje i proti vším.

Ideální doba na sběr listů je v červnu, to mají nejvíce účinných látek. V tuto dobu se sbírají i nezralé plody na ořechový likér. Podle tradice je nejléčivější sběr plodů i listů v den před Svatojánskou nocí.

Zralé, už usušené ořechy se dají použít na přípravu odvaru při suchém kašli. Ořechy se rozlousknou a asi 5 minut povaří i se skořápkami a poté se nechá vše 10 minut odstát, scedí se a pije. Uvařená jádra jsou velice chutná.

Připravili Linda a Martin Sýkorovi

OŘECHOVKA – SVATOJÁNSKÝ OŘECHOVÝ LIKÉR

Ingredience:

24 ks hřebíčku

350 g medu

1 ks badyánu

3 kuličky nového koření

2 ks celé skořice

34 ks nezralých vlašských ořechů

2 ks bio citronu

1 ks bio pomeranče

2 l vodky 37,5%

Postup:

Přípravu tohoto likéru si musíte naplánovat dopředu. Aby měl opravdu léčivou moc, podle tradice je nutné nasbírat zelené plody ořešáku ideálně 24.6. na Svatého Jana. Při pozdější sklizni už by plody nemusely obsahovat ve středu jádra rosolovitou hmotu, která je nejdůležitější složkou celého likéru. Ořechy sklizené později, mohou mít také vytvořenou pevnou skořáčku a jdou velmi těžko krájet. Na zpracování ořechů je dobré si vzít gumové rukavice, barvivo je opravdu výrazné.

Do zhruba 4 litrové sklenice nakrájíme ořechy podle velikostí buď na půl nebo čtvrtky a při větších plodech zvolíme plátky. Lépe se pak vylouhují. Na čtvrtky nakrájíme i pomeranč a oba citrony. Vše vložíme do sklenice, přidáme koření a zalijeme dvěma litry čirého alkoholu. Zavíčkejeme nebo překryjeme fólií a postavíme na teplé místo v domě, třeba i přímo na okenní parapet. Tam může ořechovka zrát 4–6 týdnů. Za tu dobu mění barvu z čiré na žlutou, zelenou, hnědou až čokoládovou. Nejdříve po čtyřech týdnech ořechovku přecedíme a slijeme do jiné velké sklenice, nahřejeme ve vodní lázni 350 gramů medu a tekutý med rozmícháme v ořechovce. Nyní ořechovku přemístíme pro změnu na chladnější místo, nejlépe do sklepa, kde bude zrát nejlépe několik měsíců. Hotovou ořechovku můžeme stočit do lahví a už jen užívat jako lék. Dobrou chuť.

TÁBOR BUDE!

Pravidelní čtenáři měsíčníku Zálesí teď možná zkontrolovali obálku, zda omylem nesáhli po loňském květnovém čísle. I v něm totiž svítil stejný titulek – **Tábor bude!**

Loni touto dobou jsme již byli za vrcholem prvé vlny pandemie a po celonárodním vzepětí, vedeném zčásti strachem, zčásti odpovědností, ale zejména dobrou vůlí a neprohospodařenou ochotou pomoci sobě i druhým za cenu vlastního sebeomezení, jsme s optimismem očekávali návrat z přestálé krize k běžnému životu. Pro nás, skauty, to v první řadě znamenalo takovou přípravu tábora, abychom na jedné straně dodrželi protiepidemická opatření, a na straně druhé táborovou romantiku neutopili ve sterilitě.

Loni touto dobou jsme ještě netušili, že by vše prohlášení za „Best in COVID“ a stavění do protikladu vůči „neschopné Itálii“ budeme na přelomu léta a podzimu prodáni za třicet stříbrných v honbě za volebním

úspěchem v krajských volbách, že takto odbržděný vlak se rozjede a neochotná, pozdní snaha o jeho zpomalení, provázená populistickým předvánočním rozvolněním přijatých opatření, nás katapultuje na světovou špičku pandemií postižených zemí... Loni touto dobou jsme ještě nevěděli nic o druhé či třetí vlně, lekali jsme se denních přírůstků nakažených ve stovkách, hospitalizovaných v desítkách a zemřelých v jednotkách. Dnes nám zprávy o jednotkách tisíc nově nakažených denně znějí jako běžné, a vlastně příznivé ve srovnání s desetitisíčovými denními nárůsty ve vrcholné fázi zimní vlny; obudné počty zemřelých jsou brány za prostá čísla – přitom jen Humpolec by takto vymřel třikrát...

Loni touto dobou jsme ještě neznali stav, kdy doněkonečna prodlužovaný lock-down obchodu, služeb, kultury a sportu, zákaz pohybu mezi okresy, uzavření škol a zákaz organizovaných volnočasových či spolkových

Takto to dopadá, když se větru otevře cesta do lesa...

aktivit, to vše provázené neustálými lichými přísliby brzkého zlepšení, navozovaly pocit bezčasí srovnatelný snad jen s nehybným bezčasím v dobách normalizace...

Loni touto dobou jsme ještě ani nesnili o tom, že v krátké době budou k dispozici nové vakcíny, od nichž si lze slibovat překonání pandemie. Netušili jsme však také, že proočkování společnosti bude stát v cestě neuvěřitelný šlendrián provázející snad vše, co lze s touto obří akcí spojovat – počínaje včasným obstaráním potřebného počtu dávek, přes fungující systém jejich postupného přidělování dle naléhavosti, až po zajištění samotného očkování. Nečekali jsme, že ministrem zdravotnictví lze být na den či na dva, nebo do té doby, než se člověk jinému znelíbí, protože trvá na dodržování pravidel. Sputnik kolem nás létal jenom ve vesmíru...

Je květen, pandemie po drakonických opatřeních a s postupujícím jarem ztratila na síle, a přestože již – po výše uvedených zkušenostech – víme, co umí, opět věříme

v začátek lepších časů. Do termínu tábora zbývají dva měsíce a my nezahláme. Naše tábořiště během zimy prošlo kalamitní těžbou kůrovcového dřeva a těžká technika na něm zanechala své stopy. Úklid a vyrovnání povrchu louky je teď pro nás prvotním úkolem. Při letošní registraci členské základny jsme dosáhli rekordního počtu 121 členů; na tábor se hlásí více než 40 dětí. Dalším úkolem tak bude i materiální dovybavení tábora, abychom vyhověli všem předpisům, a hlavně zvládli takto velký zájem. Díky opětovné dotační podpoře ze strany Města Humpolec z programu Podpora v oblasti ostatní zájmové činnosti můžeme obměnit dalších sedm dosluhujících podsadových stanů novými. Děkujeme! Programový tým již jede naplno a táborníci se mají nač těšit! Loňský článek uzavíral šestý bod skautského zákona „Skaut je veselý myslí!“. Letos – s ohledem na vše prožité – se jako případnější zakončení jeví heslo skautů a skautek „Buď připraven!“.

Tomáš Horký – Horymír

Tady za dva měsíce bude stát tábor.

ČINNOSTI SDH V BŘEZNU 2021

V březnu naše dobrovolná jednotka vyjela celkem k pěti hlášeným událostem z krajského operačního a informačního střediska HZS Kraje Vysočina z Jihlavy. Jednalo se o jeden technický zásah a to omytí nesjízdné komunikace od vrstvy bahna po stavebních strojích v ulici Pod tratí. Dvakrát jednotka vyjela k hlášenému požáru v budově bývalého autobusového nádraží. Bylo zjištěno, že se jednalo o užitkový oheň zde bydlicích občanů bez domova, který zakouřil při přípravě stravě. Události byly překvalifikovány na planý poplach. Jednotka SDH Humpolec zasahovala i při dalších dvou požárech a to jednou dne 14. 3. při požáru lesní hrabanky po těžbě dřeva v lese u obce Čejov ve směru na Leštínu. Požár se rychle rozšířil na plochu cca 200 m². Jednotka SDH Humpolec zasahovala dvěma speciálními „lesními“ D vodními proudy společně s dalšími jednotkami v prvním stupni požárního poplachu.

Druhý požár vypukl hned následující den 15. 3. ve sklepě rodinného domku v Koberovicích. Jednotka SDH Humpolec zde prováděla vynášení hořlavého materiálu ze sklepa a spolupracovala při tvorbě podpurné přetlakové i přirozené ventilace pro usnadnění zásahu ve sklepě. Jednalo se zde o samoznícení cca 10q hnědého uhlí ve sklepě

domku. Při zásahu zde hasičské jednotky zasahovaly vybavené dýchací technikou.

Požáry jsou jednotce dobrovolných hasičů vyhlášovány v souladu s vyhláškou rotačními motorovými sirénami a SMS zprávami pro upřesnění místa zásahu. Siréna vyhláší „požární poplach“ přerušovaným tónem v délce trvání 25 vteřin, 10 vteřin mezera a dalších 25 vteřin. Při větších požárech může být vyhlášen poplach i dvakrát za sebou. Při vyhlásování poplachu se nerozlišuje, zdali je požár ve městě nebo mimo město. To je upřesněno v SMS zprávě pro členy jednotky. Další údaje a pokyny k zásahu obdrží jednotka písemně na tzv. „příkazu k výjezdu“, pro který si velitel jednotky „doběhne“ k PC ve výjezdové garáži.

Březen je tradiční měsíc, kdy vždy probíhala i odborná příprava jednotky, která je nyní vzhledem k pandemické situaci zrušena. Individuální dálková distanční formou proběhla pouze odborná příprava jednotlivých velitelů a strojníků JSDH. A to jak cyklická odborná příprava a tak i prodloužení odborné způsobilosti formou ne zrovna lehkých testů u těch, kterým právě jejich odbornost končila.

*Pro Zálesí připravil
jednatel SDH Humpolec Ing. Pavel Krejčí*

Foto vlevo Patrik Kalenda při požáru lesa Čejov-Leštína, druhé foto z příjezdu jednotek k požáru uskladněného uhlí v RD v Koberovicích.

INFORMACE ZE ZUŠ G. MAHLERA

Žáci a učitelé naší školy, včetně rodičů žáků, byli potěšeni zprávou o povolení individuální výuky /žák-učitel/ v hudebním oboru od 12. 4. Zároveň však bylo během několika málo dní na základě mimořádných opatření a s tím spojených změn ustanoveno testování učitelů jedenkrát týdně u individuální výuky a dvakrát týdně při výuce skupinové a kolektivní. Výuka zpěvu nebyla povolena s odůvodněním, že při této výuce není možné používat ochranu dýchacích cest. Od 19. 4. však toto rozhodnutí bylo zrušeno a zpěv byl povolen. Tuto informaci vám uvádím proto, že vedení školy muselo během několika málo dní řešit zákazy, příkazy a povolení v rámci výuky. Následně jsme pak ustanovili zásadní pravidla při výuce zpěvu a dechových nástrojů tak, aby se zabezpečila především ochrana žáků a jejich učitelů.

Skupinová a kolektivní výuka (VO, TO, LDO) dál pokračuje distančním způsobem. Zásadním pravidlem je však to, že všichni při vstupu do školy musí mít ochranu dýchacích cest (roušku nebo respirátor) po

celou dobu své přítomnosti v budově. Hygienickým opatřením proti nákaze je i pravidelné vydezinfikování všech užívaných prostor školy. Tato mimořádná opatření vlády, ministerstva zdravotnictví a v neposlední řadě i hygieny výrazným způsobem ovlivnila možnost prezentací žáků před veřejností, jak by si to všichni přáli.

V tomto roce naše škola slaví 75. výročí založení hudebního školství v Humpolci. Termín oslav v červnu není reálný z uvedených důvodů. Zvolili jsme proto náhradní termín v říjnu tak, aby oslavy proběhly v klidu a pohodě pro všechny, kteří nás navštíví.

V souvislosti s distanční výukou všech žáků od začátku druhého pololetí školního roku se ředitelství školy rozhodlo všem žákům školy (570 žáků) ponížít úhradu úplaty za vzdělávání v poměrné částce dvou měsíců. Věříme, že se opět shledáme při některé z veřejných prezentací žáků všech uměleckých předmětů naší školy.

Přejeme vám hodně zdraví, štěstí a pohodu do dalších dní.

Josef Jirků, ředitel školy

PRVNÍ AKCE EDUPOINTU HUMPOLEC PROBĚHLY ONLINE.

V březnu a dubnu se konala první setkání v rámci EDUpointu Humpolec. Spojili jsme se s kolegy z jiných měst a společně připravili webináře pro učitele a rodiče.

Učitelé se sešli dvakrát nad tématem *Práce s chybou* a rodiče se mohli dozvědět například více o tom, jak v dítěti povzbudit jeho vlastní motivaci k učení.

Způsob, jakým jsme vedli semináře, byl zároveň i snahou zprostředkovat postupy, které pomáhají efektivnímu učení. Účastníci v rámci setkání sdíleli vlastní zkušenosti, pracovali v malých skupinách, diskutovali, praktické části byly prokládány krátkými teoretickými pasážemi. Lektorky Jana Stejskalová a Hana Žežulová ze společnosti JOB, spolek pro inovace, jsou samy učitelkami a rodiči a mají za sebou i praxi z vedení základní školy.

Březnový webinář pro rodiče se věnoval rozdílu mezi vnější a vnitřní motivací. Povídali jsme si o prvcích, které vnitřní motivaci posilují, tedy přímo o autonomii, mistrovství a smyslu. Naučili jsme se používat verbální a neverbální motivaci.

Webinář jsme uzavřeli citátem francouzského filozofa *Alberta Schweitzera*: „*Dobry příklad není jednou z možností, jak ovlivnit jiné lidi. Je to jediná možnost.*“

EDUpoint Humpolec je místo pro setkávání nad aktuálními tématy ve vzdělávání, výchově a osobním růstu. Prostor pro diskusi, propojování a získávání informací a nových zkušeností.

EDUpoint Humpolec provozuje spolek **Vzdělávání pro budoucnost, z. S.**

Pavλίna Jiříková, za EDUpoint Humpolec
www.edupointhumpolec.cz

HEJTMAN KRAJE VYSOČINA

Vážení čtenáři,

stále ještě považuji za důležité sdílet s Vámi v rámci nabídnutého prostoru informace o očkování proti COVID-19. Vedle pěti očkovacích míst zřízených krajskými nemocnicemi se koncem dubna očkování v Kraji Vysočina rozšířilo o další na celkově 12 míst.

REGISTRACE

Od 14. dubna 2021 se mohou na očkování registrovat občané ve věku 65+. Přihlásit se mohou přes webovou stránku registrace.mzcr.cz, následně je třeba vyčkat na zaslání tzv. zvací SMS s ověřovacím kódem PIN2, který je nutný pro rezervaci očkování, tedy vybrání konkrétního data a času. Termíny očkování jsou registrovaným osobám přiřazovány postupně podle věku.

REZERVACE/OBJEDNÁNÍ

Po doručení tzv. zvací SMS s ověřovacím kódem PIN2 je dobré bez zbytečných odkladů provést výběr nabízeného termínu a času pro očkování. Rezervaci/objednání proved-

te přes webovou stránku reservatic.com/ockovani. Současně s potvrzeným termínem Vám systém automaticky vygeneruje i datum druhé návštěvy pro aplikaci druhé dávky vakcíny. Tento termín si prosím pečlivě poznamenejte a dodržte jej.

OČKOVÁNÍ

Během měsíce dubna bude na Vysočinu dodáno každý týden 12 870 dávek vakcíny Pfizer/BioNTech, nepravidelně v mnohonásobně nižším objemu přicházejí očkovací látky Moderna a AstraZeneca. Poslední jmenovaná je dodávána přímo do ordinací praktických lékařů. Na měsíc květen ministerstvo zdravotnictví avizuje mírné navýšení dávek

vakcíny Pfizer/BioNTech, týdně by mělo na Vysočinu dorazit zhruba 15 tisíc dávek očkovací látky. Vzhledem k tomu, že ministerstvo zdravotnictví rozhodlo o posunutí aplikace druhé dávky u nově očkovaných klientů, zrychlilo se očkování první dávkou. Očkovací centra krajských nemocnic v dubnu každý týden proočkovala jednotlivě 2,5 až 3 tisíce lidí, tedy veškerou dodanou týdenní zásobu vakcíny. Současně probíhá i očkování druhé dávky vakcíny. Dovolím si také dvě důležité upozornění, která očkování v centrech velice usnadní a urychlí. Chroničtí pacienti musí mít s sebou lékařskou zprávu potvrzující jejich stav (nezáleží na datu vystavení a postačí i kopie). Bez této lékařské zprávy bohužel hrozí, že nebudou ve stanovený čas očkováni. Pokud je to možné, přineste si s sebou také už vyplněný Dotazník před očkováním, k dispozici je na www.ockovanivyšocina.cz, a to přímo vyplnitelný/interaktivní nebo ve verzi pouze pro tisk. Pro plynulý průběh očkování je důležité dodržet objednaný čas, stačí přijít 10 minut před termínem.

OČKOVACÍ CENTRA

Očkování veřejnosti organizované v centrech pod hlavičkou krajem zřizovaných nemocnic:

- Očkovací centrum KD Máj Pelhřimov
- Očkovací centrum Jihlava, Hruškové Dvory
- Očkovací centrum, KD Fórum, Třebíč
- Očkovací centrum Nemocnice Havlíčkův Brod
- Očkovací centrum Nemocnice Nové Město na Moravě
- Očkovací centrum, Sportovní hala Bouchalky, Žďár nad Sázavou

Další očkovací centra:

- Očkovací centrum Poliklinika Třešť
- Očkovací centrum Poliklinika Telč

Nová očkovací centra (postupné zapojení do systému během dubna, května):

- Očkovací centrum Chotěboř
- Očkovací centrum Přibyslav
- Očkovací centrum Počátky
- Očkovací centrum Velké Meziříčí

Veškeré informace o očkování v Kraji Vysočina, o očkovacích centrech, statistiky a avíza jsou průběžně zveřejňovány na www.ockovanivyšocina.cz. Případné dotazy na očkování je možné konzultovat každý den od 8 do 20 hodin na informační lince Kraje Vysočina 564 602 602. Pokud nebudete s hovorem úspěšní, prosím, buďte trpěliví, případně telefonát opakujte. Dotazy nejen k očkování lze posílat také na e-mail: koronavirus@kr-vysocina.cz.

Očkovací centra zřizovaná na území Kraje Vysočina zásadně ovlivňují proočkovanosť obyvatel našeho regionu. Tak, jak přichází více vakcín, může být zvyšována jejich kapacita a nabídnuto rychlé očkování velkému počtu osob. V polovině dubna centra nabízela volné termíny občanům s ročníkem narození 1950, postupně jsou zváni učitelé, kteří nemohli využít dřívější termíny, např. z důvodu nemoci, pokračuje očkování chronických pacientů, revakcinace zdravotníků a pracovníků sociálních služeb. Stále platí, že zásadním kritériem pro stanovení pořadí očkování je VĚK. Znamená to, že skupina 65+, která se k očkování mohla začít registrovat 14. dubna, je zvana k objednávání postupně. Ti, kteří se věkem blíží 70 letům, byli zvací SMS s PIN2 obesláni v řádech dnů po registraci, nejmladší ze skupiny 65+ musí na svůj termín čekat trochu déle. Pokud někteří spoluobčané v kategorii především nad 70 čekají na vakcínu u svého praktického lékaře, je možné, aby zvážili změnu registrace do očkovacího centra, kde je vyšší pravděpodobnost rychlejšího naočkování (po předchozím odhlášení od praktického lékaře). Výběr místa podání vakcíny – centra nebo ordinace praktického lékaře – však stále zůstává svobodně na každém z Vás.

Děkuji Vám, že myslíte na své zdraví a rozhodli jste se nechat očkovat. Je to pravděpodobně jediná cesta, jak se přiblížit k běžnému životu a strávit pokud možno trochu normální léto.

Vítězslav Schrek, hejtmán Kraje Vysočina

STOLNÍ TENIS

Vážení čtenáři, i dnes, kdy píšu tento článek do oblíbeného měsíčníku Zálesí, se stále potýkáme s epidemií Covid-19, která nás, amatérské sportovce ve vnitřních prostorách sportovišť, tolik ovlivňuje a omezuje. Tyto restriktce se týkají rovněž Střediska volného času (SVC), zájmových kroužků volnočasových aktivit a mladých začínajících sportovců. Konkrétně u našeho stolního tenisu se přihlášení zájemci mohou zatím pouze těšit na dobu, kdy se všichni dozvíme potěšující zprávu, že je nám znovu umožněno plnohodnotně provozovat náš milovaný sport.

Nyní se, milí čtenáři, vrátím do doby poměrně vzdálené, a to do roku 1945, kam se datují zmínky o existenci stolního tenisu v Humpolci. Tehdy bylo v rámci sportovního klubu AFC Humpolec vytvořeno 6 sportovních odborů (odbor kopané, lyžařský, cyklistický, atletický, šachový odbor a odbor stolního tenisu). Vedoucím odboru stolního tenisu byl pan Jan Zbořil a o činnosti tohoto spolku není bohužel nic dalšího známo, dokládá to ale, že v Humpolci se už v této době stolní tenis hrál.

Zde se Vám, vážení čtenáři, musím omluvit, že jsem v březnovém čísle měsíčníku Zálesí mylně informoval o vzniku oddílu stolního tenisu v roce 1970. Posléze jsem dostal seriózní informace od našeho nestora stolního tenisu pana Jaroslava Havla, o tom, jak to vše bylo doopravdy

a kdo se zasloužil o první začátky našeho sportu u nás v Humpolci.

Stolní tenis byl vždy závislý na vlastnictví hracích stolů, vhodného prostoru a v neposlední řadě i na vhodném osvětlení. Hrací místnosti byly roztroušeny po celém městě, hrálo se například ve staré klubovně velkého tenisu, ve značně omezených prostorách hostince „Český dvůr“ (nynější sídlo firmy Marek), v zasedací místnosti ONV (nynější Zemědělská škola). Stolní tenis hráli také studenti gymnázia v nynější budově ZŠ Hálkova, kde se podařilo umístit stůl do malé šatny tělocvičny s tím, že se po hře musel opět složit. V roce 1956 byl vytvořen oddíl stolního tenisu v rámci TJ Jiskra Humpolec pod vedením Jaroslava Havla a hrálo se v nedostatečných prostorách šaten v suterénu sokolovny. V krátké době se dostavily i první úspěchy, družstvo získalo za rok 1957 titul přeborníka okresu ve čtyřhře mužů, ve složení: Jaroslav Havel – František Křenek (hrálo se dne 10. 2. 1958).

Vážení čtenáři, tyto informace čerpám z dokumentů, které mi poskytl pan Jaroslav Havel. Příště budeme pokračovat rokem 1960, kde navážeme a zmíníme hráče, kteří se v této době našemu sportu věnovali, aby pokračoval v letech následujících.

Tak tedy za měsíc na stránkách Zálesí na viděnou.

Josef Pouliček

BLAHOPŘÁNÍ

V pátek 16. dubna 2021 oslavila krásné 80. narozeniny paní **Lidka Řezníčková** z Petrovic. K jejím narozeninám přišel popřát předseda OV. Malý dárek a kytičku jí předal spolu s gratulacemi a přáním – hlavně hodně zdraví, štěstí a další spokojená léta. Jak je u nás v Petrovicích zvykem, předseda OV nechal v místním rozhlasě oslavenkyni zahrát několik písniček, aby se i spoluobčané dozvěděli o tak významné události.

Josef Bloudek, předseda OV Petrovice

VZPOMÍNÁME

Dne 27. 5. 2021 by oslavila 100. výročí narození má matka paní **Libuše Pavlovcová**. Ve svém volném čase se věnovala ochotnickému divadlu, a to v letech 1955–1988 ať už jako herečka či režisérka. Kolem roku 1960 se vedle divadla pro dospělě věnovala i divadlu pro děti. Zejména pak jako jeho režisérka. Svou stopu zanechala i ve sboru Čech a Lech, se kterým vystupovala v letech 1974 až 1988.

Vzpomíná Ing. Jan Pavlovec s rodinou

PŘIPOMÍNÁME SI...

DEN MATEK – 9. KVĚTNA 2021

Den matek je den, kdy se vzdává pocta matkám a mateřství. Slaví se v různé dny na mnoha místech po celém světě, vychází z různých tradic, např. jinak ve Velké Británii (čtvrtou postní nedělí), jinak v arabských zemích (21. březen) a mnoho dalších. V Česku se slaví (podle amerického vzoru) druhou květnovou nedělí. V tento den dávají děti svým matkám květiny nebo jiné dárky, většinou vlastnoručně vyrobené. Podobné svátky po celém světě existovaly už dávno v historii, např. ve starověkém Řecku se slavil svátek plodnosti a matek.

V Československu se začal slavit tento den v roce 1923. Jeho propagátorkou byla Alice Masaryková. Po druhé světové válce byl postupně zatlačován do pozadí oslavami Mezinárodního dne žen (slaveného vždy 8. března), ale i přesto se dál v některých rodinách připomínal. Po roce 1989 se opět začal slavit veřejně. MDŽ se ale zachovává také, podobně, jako v jiných zemích. V některých zemích se oba svátky sloučily. Obdobou je Den otců, který se slaví vždy třetí nedělí v červnu.

Zdroj: wikipedia

ÚMRTÍ

Marie Kohoutová z Humpolce	*22.10.1943	† 20.3.2021
Jarmila Bělovská z Lohenic	*10.11.1935	† 22.3.2021
Jana Spálenská z Rozkoše	*21.7.1946	† 22.3.2021
Pavel Moravec z Humpolce	*13.2.1939	† 24.3.2021
Miroslav Kubiček z Humpolce	*19.10.1941	† 26.3.2021
Božena Povolná z Humpolce	*7.5.1939	† 28.3.2021
Marie Šimánková z Humpolce	*2.9.1941	† 29.3.2021
Antonín Novotný z Kamenice	*5.5.1965	† 2.4.2021
Pavel Beran z Petrovic	*10.6.1950	† 2.4.2021
Eva Pipková z Humpolce	*21.12.1930	† 6.4.2021
Jan Nováček z Batelova	*1.7.1926	† 7.4.2021
Jaroslav Zelenka z Humpolce	*30.3.1956	† 8.4.2021
František Žáček z Řečice	*8.6. 1937	† 10.4.2021

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

NOVÁ ŠKODA FABIA a OCTAVIA
nyní s cenovou výhodou 80.000,- Kč

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Humpolec, tel.: 565 502 411
Pelhřimov, tel.: 565 333 671
Havlíčkův Brod, tel.: 569 408 011
prodej@auto-racek.cz

AUTO RACEK®
www.auto-racek.cz